Do zbioru zabytków przeddziejowych E. Majewskiego

Światowit 2, 228-229

1900

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

pierwszorzędnej piękności przedmiotów, naukę zaś wzbogaciły mnóstwem bardzo cennych spostrzeżeń nad przeddziejową kulturą mieszkańców Cypru.

Wyspa ta okazała się najwspanialszym łącznikiem w rozwoju kultury ludów aryjskich i semickich, łącznikiem między południową i wschodnią kulturą. Naukowe znaczenie wyspy jest ogromne, a będzie jeszcze wzrastało wobec zamierzonego w dalszym ciągu jej badania przez pierwszorzędnych specyalistów niemieckich. Obszerne sprawozdanie o tych wykopaliskach zamieścił Ohnefalsch-Richter w „Zeitschrift f. Ethnologie", (rok 1899, zeszyt 1, 2, 3 i 4, z mnóstwem rycin przedmiotów najciekawszych). *m.*

Do zbioru zabytków przeddziejowych E. Majewskiego, prócz wielu przedmiotów krajowych, przybyło ostatniemi czasy nieco okazów obcych.

Z Muzeum Brytańskiego w Londynie otrzymano narzędzia krzemienne z hr. Icklingham i Yorku, oraz siekierkę jadeitową z Nowej Kaledonii.

Z Muzeum królewskiego w Kopenhadze dwadzieścia kilka typowych narzędzi kamiennych neolitycznych, duńskich.

Z Muzeum kantonalnego archeologicznego w Lozannie piękna kolekcya typów narzędzi kościanych z siedzib palowych w Chevoux na jeziorze Neuchatelskiem. Jest w niej 8 szydeł kościanych szczupłych, 8 szydeł grubych, 1 harpun, 1 igła, 2 płaskie narzędzia zaostrzone do gładzenia, 4 dłuta kościane i rogowe, odznaczające się bardzo starannem wykończeniem, 1 kieł dzika, używany jako narzędzie do gładzenia.

Z Muzeum Archeologicznego w Hawrze:

17 okazów narzędzi krzemiennych paleolitycznych, należących do epoki musterjeńskiej z następujących miejscowości: Radepont pod Hawrem (2 okazy), St Cier (Blaye) (1 okaz), Briqueterie de Gainneville (3 ok.), Plateau d'Yport (8 ok.), Criquebeuf près Yport (2 ok.), St Laurent (1 ok.), ostatnie cztery grupy z kolekcyi Vacossin'a.

Z Muzeum starożytności w St Germain pod Paryżem narzędzie paleolityczne typu szeleńskiego z Kongo *) oraz parę narzędzi krzemiennych z typowej stacyi Moustière (Dordogne), pochodzących z poszukiwań E. Larteta, de Vibray'e i Hardy'ego.

Obecnie (w końcu roku 1899) zbiór ten obejmuje między innemi:

352 toporków kamiennych, siekierek i dłut, licząc w to nietylko całe, ale i uszkodzone okazy;

839 grotów do strzał, zwanych sercowatemi (à base concave), starannie wykończonych;

1008 grotów dłutowatych do strzał, zupełnie wykończonych, t. j. na obu bokach starannie zatępionych;

---

*) P. Bull. d. Soc. d'Anthropol. de Paris, str. 470, 1894 r.

845 narzędzi nożykowatych, bardzo drobnych, zwanych geometrycznemi (o kształcie wysmukłego trójkąta);
1191 skrobaczów krzemiennych, różnej formy, starannie wykończonych;
21 narzędzi półksiężycowatych, zwanych sierpami krzemiennemi;
9 grotów do dzid, bardzo starannie wykończonych, krzemiennych;
43 nożów krzemiennych łupanych, dużych i wielkich;
260 rdzeniów różnej wielkości, prawidłowego kształtu.

Razem powyższe kategorye wynoszą 4608 okazów krzemiennych. Zbiór cały składa się z 10422 przedmiotów zakatalogowanych. Pozostała ilość przypada na inne typy narzędzi krzemiennych, odznaczających się starannem wykończeniem (około 1300 okazów), na wyroby z metalów, ozdoby różne, wyroby z rogu, kości i t. d., naczynia gliniane, szczątki typowe naczyń przeddziejowych, wreszcie na kości ludzkie i zwierzęce. Blizko $^3/_4$ całego zbioru pochodzi z własnych poszukiwań w południowych guberniach Królestwa Polskiego, w większości jeszcze nieopublikowanych. Tak zwane wióry, okrzeski i różne odpadki przy wyrobie narzędzi krzemiennych nie wliczone są tutaj, chociaż znaczna ich ilość jest przechowywana dla ścisłości naukowej.

— **„Muzeum Starożytności i Sztuki" w Kijowie**. Na dokończenie budowy złożył świeżo p. N. Tereszczenko 40,000 rubli. Dzięki hojnej ofierze roboty wewnętrzne w gmachu Muzeum będą zapewne ukończone w początku roku 1900-go.

Pozostaje już tylko zdobycie funduszu na utrzymanie gmachu i na zakupy przedmiotów. Poświęcenie gmachu postanowionem było na październik r. 1899-go.

Jak rozkopywać cmentarzyska płaskie.

Cmentarzyska, składające się z niewielkich mogił ziemnych, bardzo trudno odnaleźć zapomocą oznak zewnętrznych (np. szeregu wgłębień lub też pagórków). Po większej części znajdują je wypadkowo, dzięki obsunięciu się brzegu rzeki, skutkiem deszczowych wyżłobień, po silnym wietrze, który rozwiewa piasek. Czasami pług lub też roboty ziemne przysłużą się do ich odnalezienia. Cmentarzyska tylko, składające się z wyraźnych mogił kamiennych lub ziemnych, można odkryć zapomocą sondy.

W literaturze starożytniczej stosunkowo mało spotyka się opisów dobrze rozkopanych cmentarzysk, a to z powodu, że uwaga archeologów da-